

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0519U001585

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 08-10-2019

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гапонов Костянтин Дмитрович

2. Haponov Kostiantyn

Кваліфікація: к. мед. н., 14.01.17

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 27-09-2019

Спеціальність за освітою: Лікувальна справа

Місце роботи здобувача: Комунальне некомерційне підприємство Харківської обласної ради "Обласний наркологічний диспансер"

Код за ЄДРПОУ: 03293557

Місцезнаходження: Вулиця Очаківська, будинок 15, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61045, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 64.566.01

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут неврології, психіатрії та наркології Національної академії медичних наук України"

Код за ЄДРПОУ: 02012148

Місцезнаходження: вулиця Академіка Павлова, 46, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61068, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківська медична академія післядипломної освіти МОЗ України

Код за ЄДРПОУ: 01896872

Місцезнаходження: вулиця Амосова, 58, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61176, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 76.29.52.05

Тема дисертації:

1. Алкогольна залежність в умовах соціального стресу: інтегровані підходи до діагностики, прогнозування, терапії та реабілітації
2. Alcohol dependence in conditions of social stress: integrated approaches to diagnostics, prognosis, therapy and rehabilitation

Реферат:

1. Дисертацію присвячено обґрунтуванню і розробці концепції формування розладів внаслідок вживання алкоголю в умовах соціального стресу, яка базується на засадах біопсихосоціальної парадигми аддиктивної медицини та розкриває механізм взаємодії обох феноменів в ситуації їх системного взаємовпливу. Основою дослідження стали результати обстеження 312 чоловіків з розладами внаслідок вживання алкоголю: 107 комбатантів, 89 вимушених переселенців і 116 мешканців м. Харкова і області, як не змінювали місце проживання і не брали участі в бойових діях. В результаті дослідження встановлено, що клінічна варіативність і вираженість розладів, пов'язаних із вживанням алкоголю у комбатантів, вимушених

переселенців або місцевих мешканців не мають значущих розбіжностей між соціальними групами, проте, лінійно асоційовані з вираженістю психосоціального стресу, що випробовують хворі. Доведено, що на розвиток і прогресування розладів внаслідок вживання алкоголю стрижне-вий (патогенетичний) вплив надають дефіцит особистісної життєстійкості та наявність первинного біологічного підґрунтя; передиспонує вплив мають підвищена стрес-вразливість, брак стрес-опору та надзначна схильність до психо-патологічного реагування розвитком тривожно-депресивних психопатологічних феноменів; патопластичний вплив – схильність до агресивності і проявів зовнішньої і внутрішньої ворожості, підвищене відчуття провини, неконструктивний копінговий репертуар, нездатність до функціонування на адекватному рівні соціально-психологічної адаптації, а також брак соціальної підтримки, низька якість життя і підвищена «аддиктивна готовність» щодо напруженості аддиктивного статусу відносно спектру об'єктів аддикції хімічного або нехімічного походження. На основі узагальнення отриманих даних, створені прогностичні математичні моделі визначення тяжкості розладів внаслідок вживання алкоголю, а також психосоціальної дезадаптації, у хворих з алкогольною залежністю в умовах соціального стресу; розроблена і впроваджена 4-компонентна система інтегрованої терапії і реабілітації хворих на алкогольні розлади, складовими якої є медичний, психотерапевтичний і реабілітаційний менеджмент, а персоналіфікація лікувально-реабілітаційних впливів забезпечується залежно від кінцевої мети лікування (контрольоване вживання або умовна абстиненція), та рівню психосоціального стресу, випробовуваного хворими.

2. The thesis is dedicated to the substantiation and development of the concept of forming disorders due to alcohol consumption in the conditions of social stress, which is based on the principles of the biopsychosocial paradigm of addictive medicine and reveals the mechanism of interaction of both phenomena in the situation of their systemic interaction. The study was based on the results of an examination of 312 men with alcohol-related disorders: 107 combatants, 89 forcibly displaced persons and 116 residents of the city of Kharkiv and Kharkiv region who did not change their place of residence and did not participate in the military actions. As the result of the study, it was established that clinical variability and severity of alcohol-related disorders in combatants, forcibly displaced persons, or local residents do not have significant differences between social groups. However, they are linearly associated with the severity of psychosocial stress experienced by the patients. Identified specific biopsychosocial factors, the mosaic combination of which starts the mechanism of development and progression of alcohol dependence in conditions of social stress: biological (primary and derivative), individual-psychological (personal and behavioral), social (individual, psychosocial and contextual). It has been proved that the development and progression of disorders due to alcohol consumption are affected by a pathogenetic influence of a deficiency of personal vitality and the presence of a primary biological basis; predisposing effect has the increased stress vulnerability, lack of stress resistance and a prominent tendency to psychopathological response by the development of anxious-depressive psychopathological phenomena; pathoplastic influence - tendency to aggressiveness and manifestations of external and internal hostility, increased sense of guilt, unconstructive coping repertoire, inability to functioning at an adequate level of social and psychological adaptation, as well as lack of social support, low quality of life and increased "addictive readiness" in regards to intensification of the addictive status in the case of spectrum of objects of addiction of chemical or non-chemical origin. On the basis of generalization of the obtained data, prognostic mathematical models for determining the severity of disorders due to alcohol consumption, as well as psychosocial maladaptation, in patients with alcohol dependence in conditions of social stress were created; the 4-component system of integrated therapy and rehabilitation of patients with alcohol disorders was developed and implemented, components of which are medical, psychotherapeutic and rehabilitational management, and personalification of therapeutic and rehabilitation effects is provided depending on the end goal of treatment (controlled use or conditional abstinence) and the level of psychosocial stress experienced by the patients.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Табачников Станіслав Ісакович

2. Tabachnikov Stanislav I.

Кваліфікація: д. мед. н., 14.01.16, 14.02.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Табачников Станіслав Ісакович

2. Tabachnikov Stanislav I.

Кваліфікація: д. мед. н., 14.01.16, 14.02.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чугунов Вадим Віталійович
2. Chuhunov Vadym V.

Кваліфікація: д. мед. н., 19.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Овчаренко Микола Олексійович
2. Ovcharenko Mykola O.

Кваліфікація: д. мед. н., 14.01.17

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Друзь Олег Васильович
2. Druz Oleg V.

Кваліфікація: д. мед. н., 14.01.17

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Животовська Лілія Валентинівна

2. Zhyvotovska Liliia V.

Кваліфікація: д. мед. н., 14.01.17

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Волошин Петро Власович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Волошин Петро Власович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.